

30. september 2007

Kallis Michael!

Sinu kraami ja värkide kolimine sinu korterisse tegi lõpu mu selja paranemisele. Ma arvan, et kolmandal korrusel elamise eelised (kena vaade linnale) jäävad kõvasti alla sellega kaasnevatele puudustele – riidekapi, voodi ja kogu su tráni ülesvinnamine mööda treppi, mis on küll kõige kitsam teadaolev omataoliste seas. Vähemalt on see nüüd tehtud.

Su ema juba muretseb, kuidas sa hakkama saad, ja on täis kirjutanud terve hunniku märkmepabereid väga erinevatel teemadel, alates sellest, kuidas saada aru, et liha on halvaks läinud, kuni selleni, kuidas pesta valget pesu. Heida neile pilk ja kanna musta värvi riideid (vähem pesemist) – see on minu soovitus. Pole kahtlustki, et sa nagunii küsid meie käest, nagu sa ikka teed, kui miski sulle ülemäära muret valmistab. Palun proovi konserviavaja kasutamine ja teised põhiasjad enne meile helistamist ise selgeks saada. Tead ju küll, kuidas su ema muretseb. Ma tõesti ei tahaks hakata tegema õiseid väljasõite, et sinu ummistunud kraanikaussi korda teha või elektrikorke välja vahetada. Heida kõigepealt pilk „Suurde perenaise käsiraamatusse”. See võib ju vana olla, aga asjad pole kuigipalju muutunud, ning minul on sellest raamatust viimase kahekümne viie aasta jooksul küll palju kasu olnud.

Loodetavasti jätkub sulle praegusest rahavoost stipendiumi laekumiseni. Ma ei kujuta ette, milleks sul üldse raha vaja läheb, sest paistab, et sa oled kotti ajanud terve meie nädalase toidutagavara. Proovi mitte raha tuulde loopida. Pane iga nädal natuke kõrvale. Varsti on sul kena summa

koos. Olen kindel, et ülikooli alguses avastad enda ümber palju ahvatlusi ja igasuguseid mölakaid ja hädavareseid, kes tahavad su piiratud ressursid sinult kätte saada. Rusika-reegel on selline: tätoveeringute ja keharõngastega inimesi, olgu nad siis üliõpilased või õppejõud, on kõige mõistlikum vältida. Need on suuremalt jaolt endised vangid ja mere-mehed. Hoia eemale ka laienenud pupillidega kujudest. Laienenud pupillid on ohu märk.

Uurisin internetist Norwichi kunsti- ja värvimise kooli kohta ning selgus, et seal pakutakse palju selliseid kunsti- ja käsitöökursusi, millest sinagi rõõmu tunneksid. Ma väga loodan, et sa kasutad aega targasti ja kui sa ülikooli lõpuks ei suuda end veel päris ise ülal pidada, siis on sul vähemalt mingi tööots. Ma tean, et keegi ei taha kuigi hea meelega teha tööd, mis suurt rõõmu ei paku, aga mõnikord tuleb see lihtsalt ära proovida.

Me tuleme sulle põhjapoole külla su sünnipäeva ajal ja viime su traditsioonilisele esmaklassilisele pidusöögile. Käi ikka väljas aega surnuks löömas ja vaata, kas leiad kodu lähedal mõne koha, kus ei pakuta ainult pitsat ja burgereid. Ema helistab sulle varsti, et plaanid paika panna. Adam ja Sophie tervitavad sind ja ootavad juba pidusööki.

Armastusega

isa

x

PS! Ma kirjutan sulle veel, ilmselt pühapäeviti, siis on mul mõni vaikne hetk iseenda jaoks. Muide, panen kirjaga kaasa ühe taotluse, et Adamile toetust saada. Täida see ära ja saada tagasi, eks ole. Pole kahtlustki, et lõpuks maksan ikka mina kõikide Maitlandide eest. Aga loota ju ikka võib.

Ma hakkasin kirju kirjutama 1970. aastate keskpaiku. Need muutusid nii pikaks, et seitsmekümnendate lõpus levis perekonnas kõva kuulujutt, et vanatädi Queenie, kes sai minult pärast sünnipäeva ja jõule alati viie- või kuuleheküljelise tänukirja, oli palunud minu vanaemalt, et see sunniks mind kirjade saatmist lõpetama. Ma ei teinud seda, kuigi kahandasin lehekülgede arvu (ja kirjutasin ainult ühele lehepoolele, mitte enam mõlemale).

Asi sai alguses siis, kui memm ja taat kolisid 1970. aastatel Londonist Sussexi rannikualale. Selle ajani olin harjunud neid nägema igal nädalavahetusel, aga pärast seda kohtusime ainult koolivaheaegadel, kui nende juures käisin, sest minu vanemad olid lahutatud (raske lahusus, palju viha ja kibedust) ja lavale olid ilmunud kõhedust tekitavad uued elukaaslased.

Minu ema majas polnud telefoni kuni 1978. aastani – õnneks oli meil kanalisatsioon ja vesiklosett majas sees – ning ma kirjutasin memmele peaaegu igal pühapäeval oma uudiseid ja tahtsin Michaeliga sama teha, kui ta ülikooli läks.

Ma kirjutasin kõik need kirjad tegelikult iseenda rõõmuks ja lõbuks. Olin pikki aastaid kirjutanud sellest, kui kasulik on vaseliini ninna panna ja seasõnnikut varikatusele määrida, kirjade kirjutamine oli minu pelgupaik kõige selle eest. Michael ei kirjutanud kunagi, ta on e-kirjade ja SMS-ide põlvkonnast, aga ta tegi meile aegajalt mõne joonistuse, lisaks kaardid sünnipäevadeks ja jõuludeks. Me hoidsime need kõik alles.

Me arvasime, et see on Michaeli jaoks väga huvitav ja rõõmus aeg. Tal oli terve elu ees ja ta võis oma kunstiandega teha, mida ise tahtis. Kui aus olla, siis polnud meil õrna

aimugi, milline inimene ta on. Me pidasime teda rahulikuks ja enesekindlaks – igatahes nägi ta sedamoodi välja, ta oli nagu noor Kreeka jumal. Oh aegu, mis tal kõik ees seisid.

3. oktoober 2007

Michael!

Siit tuleb küllaltki oluline kesknädalane teadaanne! Sinu vanaema (mamma) saatis sulle sünnipäevakaardi ja (nii mulle öeldi) rahakaardi „kopsaka summaga“, et aidata sul „ülikooliharidusse“ (mamma väljend, mitte minu) paremini sisse elada. See saadeti meile ja ma saadan selle sulle avamata edasi, sest sinu uus aadress ei ole veel jõudnud kõikide perekonnaliikmete ja sõpradeni, kes võiksid sulle raha anda.

Mul on suur kiusatus ümbrik lahti teha ja vaadata, kui suur see „kopsakas summa“ siis on. Kui tegemist oleks sinu teise vanaemaga, siis me räägiksime vast kõige rohkem 50 naelast. Me vedasime siin kihla: Sophie pakkus 200 naela, sinu ema trumpas selle üle 500 naelaga ja mina kardan, et mängus võib olla neljakohaline number. (Adam arvas, et seal on miljon naela, aga selle pakkumise võib kindlalt kohe kõrvale jätta.)

Kui saad, palun helista oma vanaemale kesknädalal kell kuus õhtul ja küsi ääri-veeri, mida ta aias on teinud ja kas ta viimasel ajal Worthingis on käinud. Katsu viimane küsimus esitada tooniga, nagu sind huvitaks, mida ta teeb, ja mitte tooniga, mis annab mõista, et sa tahad, et ta sulle midagi tooks, kui ta järgmisel korral Worthingisse tuleb.

Püüa mitte kogu raha ühekorraga ära kulutada.

Armastusega

isa

X

Raha on algusest peale pidevalt päevakorras olnud. Nagu juba mainitud, oli Michaelil ettevalmistuskursustel käimise ajal osalise ajaga töökoht, ta pesi kohalikus restoranis nõusid. Ta sai majanduslikult enam-vähem ise hakkama. (Hurraa! Sellest unistab kindlasti iga pika meelega lapsevanem, kelle lapsed on teismeeas, kahekümnendates, kolmekümnendates, neljakümnendates...)

Me käisime talle peale, et ta võtaks vastu pakkumise hakata kelneriks – ta oleks saanud rohkem raha, rohkem jootraha –, aga ta eelistas kööki jääda. Tagasi vaadates – ja praegu hakkab see lihtsasti silma – peame tunnistama, et selle põhjuseks oli ilmselt Michaeli vähene enesekindlus.

Kui ta oli Norwichi kolinud, lõpetas Michael peagi igasuguse töötamise ja tegeles ainult oma koolitööga. Ka jalgpall, karate ja teised tegevused jäid soiku. Sõbrad jäid talle kaugeks.

Me toetasime teda rahaga, kuni ta seal elas – see oli meie viis aidata tal parimat haridust saada.

Mis muusse puutus, siis lasime tal endal „asjas selgusele jõuda”. Ehk me ei oleks pidanud seda tegema, ehk oleks kättpidi juuresolek parem olnud. Aga me olime lastega lähedased ja osalesime nende elus aktiivselt, kui nad olid väikesed, me vedasime neid igale poole, korraldasime kokkusaamisi sõpradega, näaklesime nende pärast omavahel, kontrollisime, et kõik oleks korras – nagu paljud

lapsevanemad tänapäeval teevad. Me tahtsime, et nad jääksid suureks kasvades iseendaks, langetaksid oma otsused ja valikud ise, olgu need siis õiged või valed. Me tahtsime jääda tahaplaanile, olla kohal, kui meid vajatakse, aga mitte nende ellu sekkuda. Lühidalt öeldes, me hoidsime eemale, ja korralikult.

1. november 2007

Kallis Michael!

Meil oli eile õhtul pidev ja üllatavalt pikk järjekord kanamemadest ja väikestest lastest, sekka mõned tavapärased paljaks aetud peaga agressiivsusest pulbitsevaid noored. Ma võtsin enda kanda pisikeste Marsi šokolaadide väljajagamise, et neid vaos hoida. Noogutuste ja mühatuste järgi otsustades olin ma edukas, ükski neist ju silmsidet ei loo ega inimsoole arusaadavaid sõnu kuuldavale ei too. Kella seitsmeks oli kandik tühi ja otsisime viimastele juhuslikele külalistele maiustusi sahtlipõhjast ja kapinurgast. Viimane kommipommija, üks pilbaskõhn teismeline, nägu aknearmidest üles küntud, vaene poiss, pidi läbi ajama peotäie After Eight maiuspaladega. Tema imestunud nägu oli omaette vaatepilt.

Ma rügan kõvasti tööd teha – üks meist peab ju seda tegema – ning mu artikkel ilmub üleriigilises ajalehes järgmisel nädalal (ma arvan, et nad ei ütle sulle kunagi ülemäära täpselt, millal just). Ma salvestan selle sinu jaoks, siis sa saad kunagi tulevikus teeselda, et see huvitab sind. See on suvaline jumps sellest, kuidas oksjonilt kasutatud autot osta. See omakorda tuletab mulle meelde, et pean

sulle ütlema, et kontrolliksid auto õli- ja jahutusvedelikutaset ning rehve vähemalt kord nädalas. See võtab ainult ühe minuti ja võib päästa auto seisumajäämisest. Kui ema ja mina olime nooremad ja meil polnud kahte müntigi, mida üksteise vastu hõõruda, siis pidin ma kord sõitma Oxfordi kirjastajaga kohtuma. Mootoriõli oli neil päevil enam-vähem luksuskaup ja mootori kepsud „jooksid kokku“ (autoabi mehe hinnangul). Tavainimese keeles? Mootor oli omadega õhtal. Tulemus? Meil polnud kuude kaupa autot. Mõtles selle peale.

Ma vaatasin hoolikalt Orlando puhkuse pildid läbi ja panin tähele, et sa oled Universali filmistuudios filmist „Lõuad“ pärit hai juures tehtud pildil üsna kiitsakas. Ma tean, et Maitlandid kipuvad olema suure kondiga ja minu kõrval paistavad kõik kõhnadena. Sinu armas ema ei ole muidugi üldse paks, vaid kahtlemata hoopis lühike, ja see võib vahetevahel luua ebasoodsa mulje. Teistel piltidel nägid sa välja, nagu oleks just mõne teise perekonna piltidelt maha astunud. Kui palju sa hetkel kaalud?

Armastusega

isa

Xx

PS! Mina kaalun meie vannitoa kaalu järgi 110 kilo. See on vist rohkem kui 180 naela. 110 kõlab paremini ja kergemalt, kui mu enesetunne tegelikult on, ausalt öeldes.

Kehakaal, veel üks oluline teema, tõstab pead üsna meie loo alguses. Varsti jõuame minu kaaluprobleemide juurde: mul on palutud lõbustusparkides atraktsioonidelt maha

minna, isegi Ameerikas, ja lennukites istekohta vahetada siis, kui neil polnud pardal piisavalt kraami, nagu ma kahtlustan.

Mis puutub Michaelisse, siis tema kaaluprobleemid hakkasid vist pihta kuskil 2006. ja 2007. aasta paiku, kui ta läks koolist, kus oli käinud suurema osa oma poisipõlvest, teise kooli, kunstikallakuga lütseumi. Me tahtsime head, see oli parim kool, mille me talle kunsti ja fotograafiaga tegelemiseks leidsime, ning uskusime, et ta on seal õnnelik.

Aga nagu selgus, tegi keegi seal ühel päeval tema välimuse kohta vastiku märkuse ja see lühike mõtlematu kommentaar võiski käivitada tema lõputu allakäigutee. Orlandos tehtud foto on mul praegu neid sõnu kirjutades ees, Michael on sellel sale, mitte „kõhn”, lihtsalt „sale”. Selge see, et see oli kõige järgneva eelmäng – aga tollal ei saanud me sellest aru.